

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum XIV. Cùm Dilectus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

quàm Jus requirat, licet obliget intensius, quia obligationi, quæ est ex Jure, sive lege, novam obligationem affert, ex virtute Religionis. Ita docet *Innocent. in C. per rnas n. 2. de arbitris. Abb. hic. n. 4. Molina n. 2.* ubi ait, quod Juramentum præstitum circa materiam Juris recipit omnes limitationes, seu exceptiones Juris, sicut etiam docui *lib. 4. tract. 3. c. 9. n. 2.* quam ob rem cum Jus commune non exigat residentiam tam strictè, ut non ex pluribus causis absentiam beneficiarijs permittat, videlicet ad jura & commoda Ecclesiæ suæ prosequenda, imò etiam ob propriam utilitatem, peritã tamen licentiã Prælati, imò etiam sine licentiã ad tempus modicum *te. Gl. hic V. per jurium. Molina. n. 7.* idè etiam Juramentum sic intelligi, sicque materiæ subjctæ adaptari debet; præterquam si in Juramento, aut obligatione speciali quidpiam ultra Juris communis limites expressè adjiciatur, quo modo Canonici residentiam, per quam Jus proveniunt acquirere solent, tali modo implere in Germania coguntur, ut nulla unquam nocte extra civitatem mancant.

CAPITULUM XIV.

Cùm Dilectus.

PARAPHRASIS.

In Ecclesia Metensi statutum vigeat, sub certa pœna fructuum privationis, residentiam præcipiens Canonicis. Accidit autem, ut Magister Otto ejusdem Ecclesiæ Canonicus inter familiares Summi Pontificis versaretur, quippe ejus obsequio in scribendo utebatur Honorius tertius, qui etiam rescribit hîc, & mandat Capitularibus, ut dum dictus Otto in servicio suo commoratur, fructus præbendæ ipsi tribuantur, non obstante illo statuto; propterea quòd non minùs absens, si in Romanæ Sedis servicio occupetur, Ecclesiæ Metensi utilis esse censetur, quàm si præsens esset, quia sæpè accidit, ut ejusmodi Romæ residentis

operâ, & auxilio negotia singulorum, quæ ex Ecclesia ea particulari sunt, promoveantur.

SUMMARIUM.

1. Beneficiati, qui Roma in servicio Sedis Apostolicæ morantur, pro residentibus in Ecclesia sua haberi debent.
2. Si tamen Pontifici, quæ tali in obsequijs Ecclesiasticis obsequium præsent, non autem si morantur tantùm ob suum commodum, & propriã voluntate, in negotijs temporalibus.
3. Capitulum seu inferior Prælati non potest statuere aliquid contra Jus universale Canonicum.

Notandum primò, Beneficiarij, qui Romæ in servicio Sedis Apostolicæ morantur, pro residentibus in Ecclesia haberi debent. Ratio est partim ea, quæ in textu affertur, quia dum ibi morantur, multum Ecclesiæ suæ particulari, ejusque membris singulis, in expediendis negotijs, & promovendis juribus eorum prodesse possunt; partim, quia Ecclesia Romana Universalis censetur, quatenus aliarum omnium Ecclesiarum Mater, & Magistra est, consequenter, qui Ecclesiæ Romanæ servit, & obsequio tuo prodest, alijs quoque particularibus Ecclesijs prodesse, & inservire censetur, *argum. c. 3. de postulatione Prælatorum.* Et notat *Imola hic. n. 3.* Propterea, quòd honor, & proprietates Ecclesiæ originalis, ac matri-cis, quodammodo etiam derivetur in alias particulares subjctas Ecclesias, quare dici solet, quòd Clericus residens Romæ, residet ubique.

Advertunt autem DD. hîc *apud Abb. 2 n. 3.* quos sequitur *Rebuff. de dispensatione super non residendo n. 33. Azor tom. 2. lib. 7. c. 4.* quòd non omnes in Curia Romana commorantes hoc privilegio gaudere debent, sed ij tantùm, qui Pontifici, tanquam Pontifici, videlicet in Ecclesiasticis negotijs, aut divinis officijs obsequium, seu auxilium præstant; non item ij, qui principaliter ob suum commodum, aut lucrum,

in Curia versantur v.g. Cantores, & Notarii *argum. L. Reipubl. 36. & L. non vere 42 ff. ex quibus causis majores &c.* Reipublicæ causa, ut dicitur in *L. 36.* abesse eos intelligimus, qui non sui commodi causâ, sed coacti absunt, videlicet propter publicam necessitatem, aut Principis imperium, quo sensu bene *ex Hostien.* docuit *Sylv. q. 7.* quod omnes excusentur, qui morantur in Curia Papæ ex præcepto ejus, tamen si sint Scriptores (*argum. hujus capituli*) secus si propriâ voluntate. Quamquam etiam hinc excipiendi sint curati, quorum residentia, cum Jure divino requiratur, non potest Papa absque justa necessitatis causâ eam impedire, aut in ea dispensare, sicuti *Azor cit. loco.* notavit.

Notandum secundò, Capitulum vel Prælatum inferiori Papæ non potest statuere contra Jus Universale Canonicum, ita etiam *lib. 1. tract. 4. c. 7. n. 5.* docui, & sumitur *ex hoc c.* quando dicitur, quod non obstante Ecclesiæ Metensis constitutione, absentes propter servitium Papæ, fructus beneficiorum percipere debeant: cujus rei ratio est, quia tales, spectato Jure communi pro præsentibus haberi debent. Accedit hic specialiter, quod per tale statutum impediretur potestas superioris Papæ; non valet autem statutum, per quod Superioris potestas aut jurisdictio impeditur secundum *Bartolum in L. omnes populi n. 27. ff. de Iustitia & Jure.* Nisi Superior scienter & sine subreptionis vitio, tale statutum approbet, suâque autoritate confirmet, tunc enim instar privilegij cujusdam censeri debet, ita tamen, ut à Pontifice, vel Successore ejus revocari possit.

CAPITULUM XV.

Ad audientiam.

PARAPHRASIS.

In Ecclesia Meldensi constitutio erat inter Canonicos jurata, & auctoritate Sedis Apostolicæ confirmata, ut Canonici in

Ecclesia ea non residentes, fructus præbendarum non reciperent, ijs exceptis, qui infirmitate impediuntur; aut qui in Apostolicæ Sedis servitio occupantur, vel quibus ob legitimam peregrinationem, aut studium litterarum abesse contingit. Hujus statuti vigore Decanus & Capitulum Meldense Canonicis in Episcopi servitio occupatis proventus beneficiorum detrahere volebant. Quâ de re apud Pontificem Honorium questus est Episcopus, cui Papa responderet decernendo, quod duo Canonici in Episcopi servitio existentes præbendarum suarum fructus integros percipere debeant, eò quod absentes dicendi non sint, sed præsentibus, qui cum Episcopo ob ejus, & consequenter Ecclesiæ servitium, commorantur.

SUMMARIUM.

1. Statuta circa materiam Jure communi determinatam explicari debent, ut sint conformia Juri, & ab hoc non recedant, quoad omnes conditiones, & limitationes.
2. Ita ut etiam extendantur ad casus, qui Jure fictione veris equiparantur.
3. Et gaudeant etiam hi tales, taliter fictione Juris præsentibus, alijs etiam privilegijs, quæ a Jure communi præsentibus conceduntur, nisi à Jure specialiter aliqua excipiantur.
4. Aut quæ conceduntur speciali Jure Ecclesijs, ubi beneficiati sunt.
5. Ut duo Canonici Cædiberales cum Episcopo morantes fructus etiam in absentia à suis Ecclesijs faciant suos, sufficit, ut juvent Episcopum in negotijs ad episcopale munus pertinentibus.
6. Neque tamen Jurisdictione, alij etiam Clerici, qui non sunt Canonici Cædiberales, pro præsentibus haberi debent, in ordine ad fructus beneficiorum suorum percipiendos, quamvis in servitio Episcopi morentur.

7. Quam-